

ועסק ולא מלאתי דבר וצואר צוהר ורען הוא הלכתא למסירה אין להאריך וס' שטחיו יאריך. פ"צ יוס ג' ז' אלול הקע"ד לפ"ק. ומס' ק סוסר ומס' פד"מ:

תשובה קנב

העמקה מוחסי הגאון כבוד מ"ה עקיצה אינר כ"י אב"ד דק"ק פרידלאנד מענין הכל השלח לכהן לשלחו ליד הגאון הסואל ז"ל וישאר הסעמק פה ח"ל: רב שלום וזרכה וכל טוב לכבוד יידי הרב אהר"ה הגאון הנערסק כ"י ע"ה כבוד מ"ה משה ויזן כ"י אב"ד ור"מ דק"ק ח"י יב"ל וזב"ל כבוד הרבנים המופלגים ד' עליס יחו:

יק"ת ונחב קדסם הגיעני לכהן ואחר עד עתה מלהשיב לרב סטורדו צינה אחתים אשר קצ"ב שחו עלי ומלוך לזה שלח הייתי צדק הצריאות ל"ע וגם לא מלאתי הענין נחן אחרי שאין לרובי לחקוע עליו בדבר הלכה למעשה היות כי יפלא מונני הדבר מאוד על כבודם הרעם והגשאה כי צאתם לדפוק על פתח איש רש וקבלה כוונתי אף שמועב"ה הגאון כ"י לא יראה לו להיות דין לעלמו הלא יש אחר שרים רבים ונכבדים אשר קלחם יעמיתם כבוד גאונים ארזי הלגנון אחרי התורה הגא"ד דק"ק כ"ס והגדליה כ"י וחתי הגא"ד דק"ק פ"צ כ"י ה' עליס יחו אשר לטורן קטנס עבה מוחסי ומהם חצא תורה לישראל וכלו גדולי מקרי לצ תריסין אשר צמדינה דסס ולזה ראוי לי לקיים צמלמי ונמקוס גדולים אל תעמוד וחושבני גם ומעלה שזה דך פניעות כבוד לסס ח"ו כאלו הארץ יצטפה אין כל ואלו להשיב ומס"כ צקולר אונדים על קובעריקו ומשלפת צפסיים. ראשון ליון כחומר לדייק מוחסי דער כחן לא פליג אדמון אלא צמס דק"ל להכונים דיכול לעגנה שחשצ עד שהלנץ ראשונה צה פליג אדמון דיכולה לומר או כנס או פטור אבל מודה אדמון דיכול לגרשה צע"כ אף דציווג הראשון אקור לגרשה צלי עונה הדבר א"כ ה"כ אחר חס דרגמ"ה וכענין מ"ס הצ"ס קכ"י ע"ו וע"ט לע"ד איני רואה הכרח לזה ויכילנא לומר ז"ל צהר איפכא דיל ללכ"ע גם לרנבן א"י לגרשה צע"כ אלא סיני דהוא מוכן לגרשה והיא אינה חולס לכ"ע א"י לכופו לכנסו אף אם ימוא דצעלמוא דכן אחרו כמורד מ"מ כיון דאין מוחסי' לו מה שפסקו לו א"י לכופו ולפנותו ופלוטחייטו סיני דהוא אינו חולס לגרשה דק"ל לרנבן דיכול לעגנה ואלדמון ק"ל דיכול לכופו לכנס או לפטור אבל סיני דיחיה לה צדק ליעצ גלמדה י"ל דלכ"ע א"י לגרשה צע"כ ואף אם כיון דיכול לגרשה צע"כ מ"מ כ"ל דאין לדמות ענין א"י חס דרגמ"ה לא"י דציווג הראשון ד"ל דחס דרגמ"ה ה"י צבל אדמון וסרי צשהה עמה עשר שנים ולא ילדה דהיא ציווג ראשון ומגרשה צע"כ ואעפ"כ נחלקו גדולי הפוסקים אם גם צהר חס דרגמ"ה וע"י צ"ס סק"י קכ"ד דהאריך להוליא ומשמעוה הפוסקים דאף צו"ס יכול לגרשה צע"כ והרי לדעת הצ"ס צפשיעות יש ללמוד זה מדיכול לגרשה צע"כ ציווג הראשון דהא דהיא אף לר"א דק"ל ספ"ד דכתובות דאין כוסין אורו להוליא מ"מ דהיא ק"ל דהוא יכול לגרשה צע"כ ציווג הראשון כדחתי צבריחא יוליא ויזן כחוצה דמשמע דהיא אף צע"כ דחה הלמד מה דאף חס דרגמ"ה הכי הוא ח"ו דאין לדמות ללמוד זה מה א"ל דהצ"ס ק"י ע"ו וע"ט לוד רק על ענין החמיצות צמוד שלה גירש דכי סיני דציווג הראשון אף רלוס לגרשה אף דמעובצ מלגרשה ואין הצ"ד מוחסי' אורו מ"מ כיון דהוא מוכן לגרשה לא מקרי מורד וכן צלקפה א"ס לכפואתה ה"כ אם מעובצ מלגרשה מ' חס דרגמ"ה הא מ"מ הוא עומד ולוחם שרלוס לגרשה ומה לי דמעובצ מ' איסור ציווג הראשון או מנחת חס דרגמ"ה ומה דכ"י הצ"ס צק"י ע"ט צלקסו וה"ס צו"ס וכו' י"ל דיכול לגרשה צע"כ ולא הזכירו מלספור ציווג הראשון דמשמע דנמקוס שלא כחשבה חס דרגמ"ה ה"י פשוט להו דחאופסיס ה"ס יכול לגרשה צע"כ וכחשק דלוליא מ' חדרגמ"ה אק"י לגרשה צע"כ ואף מלאתי לה"ד דה"ן צבשו' ומסריק סק"י ק"ג ח"ל אונס אודות האיש אשר החנו עמו ארוסתו ואצ"ל ליתן לו דכונ' ועתה פושטי' לו הרגל הנראה צעיני ציעמדים לפי צ"ד עוזי העיר ואם יסבימו שסס מעשות' אורו אז יצקשו מלחס סיכתו הדברים לפני מ"ל וסס יעיניו צדצד להחיר לגרשה צע"כ או לישא אחרת עכ"ל ונשוע דאף חדרגמ"ה יכול לגרשה צע"כ ואולם גם זה יש לדמות ד"ל דמיירי דהיא פסקה ג"כ ע"ע כדדייקא הלשון שסס מעשות' אורו צום יכול לגרשה צע"כ אבל צלא פשעה ללא פסקה ע"ע עדיין לא שועמו א"ס יכול לגרשה צע"כ ומ"ס מעב"ה צדק פלפול להוכיח דא"י דציווג הראשון גם צלחוס' והאריך צביאור הירושלמי סהה מ"ס להשיב על דברי השו" פ"ח"א על אשר שלח ידו להגי' יפה כ' וכן כחתי גם א"י צנליון הפ"ח"א גם מה שהק' על הירושלמי דאין חיל סא' מוחיר גרשתו על א"י קטנה גם א"י עומדי צק"י זו זה ימים רבים והוספתי לצב"ר דל"ל דצמחה גז"ה"כ הוא דצוה אהע"א דהא צמחה אין סברה ומקרא ד"ל דקרא אלטרדיק סיני דהחמו אגד' עומות דלמפרע ליכא א"י סעס אלא דסיחושלמי נקט ה"י יותר מוחז צפשיעות וא"כ מ"ל צמחה דה"ן דה"ו גז"ה"כ דלחע"א וע"ס מעב"ה כ"י לתרן לע"ל ד"ד' שפיר חיל א"י עשה' דהיא לא נאקרו ומסס קוטס כיון דמועב"ה צ"י אלא דסעבל אקור צה דאין לו צ"י וא"כ אחר' מנו דחיל על אשה חיל כמי על סעבל לא

לסוכת וע"כ תשמוד צחול' דוחק לומר שישום שלח כדרכה או צהטי' מולא ע"י הנישואין לא הגוויחה מידי אלא קריחה שמו עלי לא לשאר כקוח ועונה כלל. וכן מה"ס לא נאקרה אלא לגרש צלא עונה דצד לצד וציווג ראשון לצ"ה מדצ"י קצלה וק לגרש נאקרי אצל למוטע ומנה ס"ע לא נאקור מוקרחה הללו אצל מוחיר צבל חיוצי הצעל כיון שאינה ומגרשה והרי היא אשמו אבל כ"מ שלפעמים א"ס י"ה מוחיר למוטע ומנה הכל מ"מ עדיין לא הותר לגרשה צע"כ ויה' הדבר מקור צ"דה ציווג הראשון א"ס חרלה להשאר כך או להתגרש ע"י י"טי ד"דה אע"ג שהגע הוא על אשה ועל חתונה מוחתה דוחק מוחתה מ"מ הדבר יה' מקור צ"דה עכ"ס ולא לגרשה צע"כ ציווג הראשון או צו"ס אחר חקנה דגמ"ה וא"כ הדבר אשר דצ"ר אחר סציווג הראשון אקור לגרשה צע"כ ד"י לה שחשצ עד שחלצו ולמה כחך אותה להגרש ועד א"י מן הכחשו"ס ון גירוש' צע"כ ולהפקיע מוחתה חיוצי הצעל שורים ה"ס מ"מ צמחשו"ס ון סלחוס' שלא יכנס ולהכניס עלמו לחיוצי ק"ל ע"י מניח' ע"כ וסלחי מייגי מוחיק וע"י צלשו מוהר"ק שרש ק"ל כמדותה לי כי אין לי ספר לעיין. וצוה ד' צאר פרי הראשון ומדצ"י אשר כחצתי ופה חתי' שציתה קולעמי. ופ"ח א"ה צענין אחר א"ס יצואו דצ"י פ"מ אלי אעכס עונה לראשי ואחעלם צחצ"י יצדק צצרכה שנים רבים כנפשו סיפה ונפשו א"י החותם צבל חותמי צריכות:

יאמר צגיני צרכה שלום וזרכה השנים להגא"ד כ"י ויסל להראות לו מנחב הכל אדכנתן צמכתו צלחתי צצחון כ' לאמר צ"ס חלו נערוה צעולה לכה"ג א"צ וסקשה רש"י הא ה"ל זכה כ' הגאון כ"י לרנבן אלעזר שצחוס' סוף דברים דלחתחא לא מפקדא א"כ הכל חתי עשה דולו חתי' לשהה ד"ד' דוחה לאו דוחה ד"ל' והיא לא מייפקדא א"ד ותימח הא אמריקן שס אלמנה לכה"ג א"צ וצח' לא יקח כ"ל קרא אלמנה חונה לכה"ג דלשו מ' ימוא דשיטי' דלמנה לכה"ג לא חתי' אלא לר"א דעשהה זוכה צציווחו וס"ל חרי ללוחין ולא כהלכתא כרנבן וצבנס כ"ע צעלמו לית ל' דר"א וס"ל אין זוכה אלא מוסקרה ומסקרה חונה צה קקס ולא צחא אלא ללוחמי גם כר"א אצל רק כר"א לא ס"ד:

גם מה שהלעי הגאון כ"י דעשה דצחולה מעמיו לא דחית מופי עשה דולו חתי' לשהה אין כן דעת הרמב"ם ורענ"ן דק"ל דלאו הצח מכלל עשה דחית מופי עשה דולו חתי' לשהה וגם הרמב"ם לא מנה עשה דמלרי ודחוי וצעולה לכה"ג למולת עשה כי צמלרי ודחוי מנה לאו שלא כחשבו אחר ג' דורות אחר ג' דורות וקא"י אצ"ד של ישראל האוקרים אחרם לצח צקאל אחר ג' דורות עוצרים צלחו זהו ולא הזכיר כלל דעובר צעשה צתוך צ' דורות וכן צבה"ג מנה מ"ע שיקח צחולה וכן הוא צחורת כהרים שמו"ע עלי שיקח צחולה ולא מנה לעשה שלא יקח צעולה כי כל אלו אללו איס אלא סכסר מורה ולא צחו לכלל מנין. וצמחנה לונלך סוף פ"א מלכותה א"שוח כ' צפשיעות שאיני מ"ע אלא להחיר על הצעולה לחתי' ע"ס:

ויש לי לעיין קלח כיון שמו"ע על כה"ג שיקח צחולה א"ס ה"י לו אשה קודם שכתמנה להיח כה"ג ולהרמב"ם אקור לכה"ג לישא צ' נשים מה יעשה וחולי א"ס נשאה צצחול' אע"ג שזו לא ה"י כה"ג ועכשו היא צעולה של עלמו כצ"י י"ח של מ"ע צחולה מעמיו ואונס א"ס סיחה אשמו הראשונה צעולה וכתמנה להיח כה"ג מ' ימוא שרביך לגרש הראשונה כ"י לקיים מ"ע של צחולה מעמיו והא דחנן אינר אלמנה וכתמנה להיח כה"ג וכו' מייירי צלמנה צחולה אצל צעולה יגרש אפי' ציווג ראשון ואפי' לצ"ס ללא יגרש א"כ מל צה ערות דצ"ר הכא שחי כיון שחאו גדול מחיו ועיני כל ישראל עליו יגרש צלא ערות דצ"ר וא"ס כן הוא א"ס הירושלמי דפריך למה לא יכול ת"ל דה"ל קוטס ולא חקשה ומדחשה ל"כ ת"ל דהוא ה"י זוכה והא"ס דמעכחתי ל' כה"ג צלא ערות דצ"ר אצל לא יכול לא עלי איירי צבכ"ל משום דלכתי ת"ל דה"ל גרשה לכחן דלפי' העצירותו מהתמכותו וכדעת חוס' דיומא י"צ ע"צ דלא כיושלמי פ"ג דאוריות מ"מ כהן הדיוט מיהו הוה ואקור צברתה ומגרשה לכה"ג צלח"ה לק"ו ל"ל דכולי קרא מוחיר לעצור עליו צלח"ה הרבה צקידושין ע"ו ע"צ וחי ימוא א"כ לא יגרש וצבה"ג מוחיר צשהי נשים משום דקש' גירוש' א"כ לא מוקשה הראצ"ד אהרמב"ם מויקח לו יהידיע צ' נשים למח מייירי צבה"ג מיהו דצ"י הראצ"ד צלח"ה ה"ס תמוהים כצ"ר עמוד עליסם הגאון מהר"ע צ"ד דהרי א"י קרא אהונך יולא קאי סיידיע לקס ליושא צ' נשים כנוצאר למעיין צפריס צקרא:

אמנם כן להראצ"ד דמגרש צעי"כ אין ליעצ קרא להירושלמי הג"ל דמוקי קרא צמחגרה צעי"כ ד"ל לצ"ס דאקור א"כ שחינו ומגרש צעי"כ אלא ככנס קנן ומשום תחיו וככל פקול שאינר צבה"ג צי"כ אצל להרמב"ם דליתו ראו' לכה"ג כלל א"ס יש לו צ' נשים וא"ס הוא סבול ומחיו צמחמה ע"כ סיחמנה היא ויגרש אשמו הראשונה או א"י ימוא צבה"ג מוח' סקנן מוחס כיון שחאו אינו ראו' ויחישו ק' סופרי הצכותה א"ך נחכתן יהושע צן יאלדק צבה"ג צפני מלחי' זו עורא שחי' גדול מוחו אשפר מועס ח"ל וע"י צמדדש חיה סקוק קול דודי דוסק אונס לדינא יותר כראה שמוחיס סבול צמחמה ואינו ומגרש אשמו סלחוסנה וגם איס חסאל עליה צחולה ומוטע שחיעקר עז ור"ה מוקוס